

Дава тон на веселието и танцува. „...млади и стари циганки, полу-голи, накичени с парцалчета е сребрни монети, въртяха задници, правеха губеци, щракаха пръсти, удряха даарета, извиваха маанета, а около тях подскачаха безброй дечурлига и им подражаваха...”

На празник всеки си знае мястото. „Има разлика в начина на празнуване на двата празника при гребенарите – на Богородица след като свършихме с яденето в едната палатка отидохме на гости в друга, но жените не сядаха да се хранят с нас. На Гергьовден всички насядаха около трапезата и цялата фамилия си вземаше от храната” (Petulengro 1915-16: 33).

„В Русчук (дн. Русе – б.а.) бяха кръщавали бебе и естествено бяхме поканени на празненството... Ние се оказахме първите гости..., но скоро дойдоха и другите. Жените, сред които бе и красивата млада жена на Милано (шери-башията на циганите от Русчук), седяха близо до вратата и ядоха отделно” (Макфий 2007: 137).

*„Жената е цвете за дома
и ключ към вратата на къщата”*

Основното задължение на всяка жена, станала съпруга и майка, е да осигури храна, дрехи, уютен дом на семейството си. Така и е при циганите/ ромите, където жената се грижи за ежедневното оцеляване на домашните. В зависимост от историческите епохи, начина на живот, социално-икономическата ситуация това ежедневие има своите нюанси. Но в крайна сметка се свежда до едно - цялата къща да е чиста, да е сготвено, ако има какво, да е изпрано. „...Жена му Гина бе смугла, красива и работна – по-голяма част от домакинската работа падаше на нейните плещи. Освен това тя бе изключително тиха...” (Макфий 2007: 76)

В традиционната ромска ценностна система индивидът е значим до толката, доколкото е част от семейството и най-важното за него е да изпълнява стриктно своите задължения. Мъжката власт е по-скоро политическа - той представлява семейството пред общността. “... При нас важи мъжкият закон. Може да е добре, може да е лошо, така е! Мъжът е този, който представя семейството, но винаги се съветва с жена си” (ж., р. 1957 г.).

По правило на него се пада и отговорността за осигуряване доходите. Ситуацията обаче се променя през последните десетилетия. Все повече са случаите, когато тази отговорност се разпределя между двамата в името